

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JOŽEF GODINA, GROBLJE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

Naj stane, kar hoče!

»Naj stane, kar hoče!« To je za vzgojo značaja beseda vseh besed. Odločni »moram« dela čudeže, neodločni »saj bi rad pa ne gre; rad bi pa ne morem« jih pa podpira. Vsako oklevanje in omahovanje značaj samo izpodkopuje in ga uničuje: mesto moža bo rasel v tebi strahopeten bojzljivec. Vsako zadevo dobro premisli, pogumno se je loti, bodi vztrajen in boš v teku svojega življenja postal mož, da bo svet nate gledal s spoštovanjem in občudovanjem.

Na grobu majorja pl. Dominika v Kribiju (Kamerun) je, prosto po domače prevedeno, napisano to-le življenjsko pravilo:

Na levo ne glej, ne glej ne na desno!

Naravnost! Naprej! Okleni se tesno Boga, pa bo šlo!

Tako, dragi moj! Neverjetno je, kaj premore človek z odločno in neupogljivo voljo. Mi niti ne slutimo, kakšne sile so zakrite v naši duševnosti. Treba jih je le prebuditi in šlo bo. Kadar se za katerokoli dobro stvar odločiš, reci le samemu sebi: »Za kar sem se odločil, moram prav gotovo doseči!« Kdor nad zmago obupa, je že premagan, kdor pa v svojo lastno zmago neomahljivo zaupa, je zmagal, še preden se je bojevati začel.

Iz zgodovine ti je gotovo znano ime francoskega cesarja Napoleona. Vidiš, to je bil mož krepke volje. Kar je sklenil, to je tudi dosegel. Ko je že veliko sveta imel pod svojo oblastjo, mu je nekdo rekel, da bi lahko še marsikaj dosegel, toda Alpe stoje njemu in njegovi armadi na potu, mu je Napoleon krepko odvrnil: »Torej proč z Alpami!« Lotil se je dela in izpeljal čez znameniti prelaz Simplon še bolj znamenito cesto. Vidiš, tako govori in dela močna volja. Če bi bil ta izredni mož znal s svojo močno voljo združiti še prav tako velikodušnost in če bi bil znal obvladati še svoje neizmerno slavohlepje, potem bi nikdar ne bil dočakal tako žalostnega konca, kakor ga je. Odločne in

močne volje se pa pri njem lahko naučiš.

Nad vrati nekega starega srednjeveškega gradu stoji zapisana beseda: »Decrevi.« Po naše povedano: »Sklenil sem.« — Sklenil sem in nič dru-

Kar naprej

Mogoče si že kdaj stal tam v bližini ljubljanskega muzeja in ogledoval podobo našega starega zgodovinarja Valvazorja. Ni mi mogoče v kratkih besedah povedati, koliko je ta mož prestal, preden je dovršil svojo življenjsko nalogo, katero si je zastavil — zbrati in v knjigi z besedo in s sliko opisati zgodovino nekdanje kranjske dežele. Pod njegov kip bi z mirno vestjo lahko vklesali besede: »On je znal hoteti!«

Slišal si že gotovo, kaj je veliki sv. Tomaž Akvinski povedal svoji sestri, ko ga je vprašala, kaj naj stori, da bo dosegla večno zveličanje. Tako le je dejal: »Hoteti moraš, pa ga boš dosegla!«

Zgodovina nam pove, kako so mnogi še danes znameniti možje šli neumorno za ciljem, katerega so hoteli doseči, če jim je tudi ves svet nasprotoval. Zapreke od vseh strani, oni pa so šli neustrašeno naprej, in so zmagali. Boj naredi moža, — umejte me prav, kakšen boj imam v mislih: ne z nožem, ne s kolom, ne z ljudmi — pač pa boj sami s seboj in z zaprekami, ki si nam stavljaajo! Tak boj rodi zmago.

Slišali ste že, kakšne težave je imel Krištof Kolumb, preden je dosegel svoj cilj: odkritje Amerike. Če bi bil on pri prvem neuspehu svoj načrt vrgel v vodo, bi nikdar ne bil dosegel tega, kar mu je s svojo neumornostjo uspelo po dolgih osemnajstih letih. Ali pa veste, koliko je bil Kolumb

gega. Prijatelj, ali slutiš, kakšna močna volja se skriva v tej na videz skromni besedici? Sklenil sem in izvršil bom, kar sem sklenil, naj stane, kolikor hoče!

Tako govori tudi ti! Takega te imam rad. Ne pa takega, ki zna samo stokati: »Bi že, pa nimam moči, pa ne morem.« Langerholc.

takrat star, ko se je podal na pot, da odkrije novo pot v Indijo in je na poti zadel na nov del sveta, na Ameriko? 58 let je že imel za sabo. Marsikdo takrat misli že na ljubi in težko zaželjeni pokoj, ta mož je začel takrat šele svoje življenjsko delo izvrševati.

Znameniti glasbenik Beethoven je bil domalega gluhi, ko je ustvarjal svoje najslavnejše glasbeno delo. Svetopisemski Mozes, ki je izpeljal judovsko ljudstvo iz egiptovske sužnosti, je le s težavo govoril, jecljal je, ali z božjo pomočjo je vendarle postal voditelj izvoljenega ljudstva in imeniten postavodajalec. Naš, žal, premalo poznani profesor dr. Stanovnik je zgodaj skoro popolnoma oslepel. Učenih razprav sicer ni mogel pisati, ali svojo profesorsko službo je opravljal do poznih svojih let. Naš slikar Potočnik, gluhi in mutasti je bil, in vendar ni med zadnjimi v vrstah naših slikarjev.

Nikar torej ne glej prečrno v življenje! Ne govori kakor obupanci: »Nič se mi ne posreči, — česar se lotim, vse gre v nič, — strašno me usoda preganja,« in podobno. Kar krepko se spusti v boj s takozvano usodo, pa boš premagal vse težave. »Samo norci imajo srečo.« Ali veš, kdo se s to besedo tolaži? Lenuhi in pa slabiči, ki hočejo veljati pred svetom za učene in za prebrisane. Midva pa bova takim ljudem rekla: Bog daj vsem, ki mislijo, da so modri, res um in pravo pamet! Langerholc.

Delavska stran

Razsojeno je!

Naše dijaštvo je z nami!

V svoji 4. številki (z dne 9. oktobra 1936) piše dijaški tednik »Mi mladi borci« na 1. strani z velikim naslovom »Bratje, strnimo se!« z močnimi črkami sledeče:

Mi katoliški dijaki ne bomo ostali sredi pota, mi hočemo polno resnico! Naše katoliško delavsko gibanje mora odkritosrčno in dosledno priznati katoliška socialna načela. Delavskega razreda ne bo dvignil ne komunizem, ne socializem, ne krščanski socializem. Dvignil ga bo le živ, celoten katoliški socialni nauk.

Ne tajimo: »so, ki goje prazno upanje, da bi socialiste na ta način k sebi pritegnili.« »Prazno upanje! Kdor hoče biti za apostola med socialisti, mora odkrito in iskreno izpovedati vso in celo krščansko resnico in na noben način ne sme popuščati zmotam.«

Zato hočemo delavsko organizacijo, ki bo z nami odločno obsodila vse, kar obsoja okrožnica »Quadragesimo anno«. Hočemo tudi bratsko organizacijo mladih delavcev, ki bo brezkompromisno vodila svoje navdušene borce v sveti boj za zmago pravic Kristusa Kralja v socialnem življenju!

Ne mrzimo oseb, obsojamo zmoti. Prepričani smo, da se bodo našim vrstam kmalu pridružili tudi oni, ki so dosedaj omahovali. Teda j bomo v medsebojni ljubezni stopili v zmogovito borbo za skupni ideal.

Bratje, strnimo se!

Delavstvo je iskreno veselo tega poziva in se zato hoče odzvati polnoštevilno! Od mladega izobraženega rodu si obeta delavstvo bistveno pomoč pri ureditvi socialnega reda.

Beseda socializem je kakor liberalizem, svobodoumje, reformacija, napredek, kultura in sto drugih indiferecentna, to se pravi, glede na svetovni nazor neopredeljena; vse zavisi od vsebine, ki ji jo daš.

Velja pa to le o besedi sami na sebi, teoretično; v vsakdanji življenjski uporabi pa je z besedo drugače. Ljudje namreč z določenimi besedami in privzetimi strokovnimi izrazi večkrat nujno vežemo določene in stalne pomene. Vsakdo n. pr. ve, kaj približno mora razumeti pod besedo liberalizem; bilo bi smešno, ko bi kdo začel uporabljati to besedo za resnično in živo krščanstvo, čeprav to prinaša največ svobode; svobodo (libertas) pa ravno hoče izraziti beseda liberalizem.

Priznati je treba, da ima vsako gibanje v človeški družbi nekaj resnice in dobrote. Prav isto velja o gibanju, ki ga imenujemo socializem. Toda ko razmišljamo o krščanskem socializmu, gre za to, ali more krščanstvo sprejeti osnovna in bistvena načela socializma. Če jih ne more, če ta bistveno nasprotujejo krščanstvu, sta po navadni logiki krščanstvo in socializem nezdržljiva pojma.

Ali socializem nasprotuje krščanstvu ali ne, o tem gre v zadnji instanci sodba Cerkvi. Katoličani pač ne bomo o tem še dvomili, razpravljali in se prepirali. Kako Cerkev sodi o razmerju med socializmom in krščanstvom, je jasno in avtoritativno povedal papež Pij XI. v okrožnici Quadragesimo anno: »Dasi ima torej — tako piše — socializem kakor vsaka zmoti nekaj resnice v sebi (česar papeži nikdar niso zanikavali), se vendar opira na nauk o človeški družbi, ki je njemu svojski, a ne v skladu s krščanstvom. Religiozni socializem, krščanski socializem so protislovni izrazi: nihče ne more biti obenem dober katoličan in pravi socialist.«

Da so te papeževe besede jesne in povedane z avtoriteto, da niso samo mnenje med mnjenji, temveč nauk Cerkve, o tem pač po pameti ne more nihče dvomiti.

Katoličan, ki se še bori za izraz krščanski socializem, torej ali noče biti socialist, ali pa noče biti krščanski; dosleden pa v nobenem primeru ni.

Zato nikar ne slepomišimo z izrazom krščanski socialist ali krščanski socializem. Če hočemo ostati katoličani, bodimo toliko disciplinirani, da opustimo izraz, ki ga papež obsoja. Kdor pa hoče biti socialist, naj bo toliko pošten, da opusti pridevek krščanski! (»Mi mladi borci«.)

Proč z „enotnimi frontami“!

Krščanskega delavstva geslo o »enotni fronti« iz marksističnih ust ne more motiti, ker to geslo pomeni, naj bi zlezlo vse delavstvo pod socialistični klobuk. Tega pa krščansko delavstvo ne more, ker ima svoje organizacije, svoja načela, svoje cilje, lastna pota, lasten program in ker so končno njegovi cilji in pota pravilni. Posebno so podjetni za osnovanje enotnih front komunisti. Pri tem imajo seveda željo, naj bi jim tudi krščansko delavstvo pomagalo ustvariti komunistične cilje. Tako daleč krščanska revolucionarnost kajpak ne gre!

Če so marksisti za »enotno fronto proletariata«, moramo vedeti, da so zanjo, ker se čutijo sami slabe in bi radi po stranskih potih okrepili svoje postojanke. Po vojni so ustvarjali enotno fronto s silo. O tem piše brošura »Delavska strokovna organizacija«: »Leta 1919. so pristaši materialističnega socializma dejansko ogrožali osebno, družabno in stanovsko svobodo ter tudi stanovski obstoj delavcem, ki so hoteli imeti strokovno organizacijo na edino pravih tleh. S podobnim orožjem bi se radi uveljavili tudi komunisti. Tako so n. pr. v Kamniku sklenili komunisti 16. junija 1920, da vržejo iz tovarne na Perovem vse delavce nekomuniste. Delavci mladeniči, ki so preživljali

onemogle starše, in družinski očetje, ki so delali v podjetju nad 40 let, so bili vrženi iz tovarne in iz podjetij ob času lakote in ob času mnogobrojne trume brezposelnih, da na cesti poginejo.« Slični teror so izvrševali marksisti tudi po drugih državah (Nemčiji, Avstriji itd.). V tistih časih je bil vsak krščanski strokovničar res junak. Takrat so samo krščanske strokovne organizacije vzdrževale kot neomajen zid naval marksistov.

Iz knjige: Valant, **Krščanska strokovna organizacija** (42—43).

NOVO! VAZNO!

Milan Valant: **Krščanska strokovna organizacija**. (Izdala in založila Zveza združenih delavcev v Ljubljani. Delavska knjižnica, zvezek 1. Cena 3.— Din). Pravkar je izšla ta tako krvavo potrebna knjižica o pravi krščanski strokovni organizaciji. Zdi se nam, da če ZZD ne bi ničesar drugega storila kakor to, da je izdala gornjo knjižico, bi že s tem upravičila svoj obstoj. Naročijo, berejo in študirajo naj jo ne samo delavci, ampak vsi, ki se bavijo z javnimi zadevami. Preko tega vprašanja vendar nihče ne more! Voditelji naših prosvetnih in nabožnih organizacij naj imajo knjižico za podlago tovrstnih predavanj! Knjižica ni nikak poslovnik, to je program, to so načela, to je zgodovina! Resnica, jasnost nas bo osvobodila! Valantova knjižica to prinaša!

Zveza združenih delavcev

„Vigred“ — delavkam

Dekliški in vobče ženski list »Vigred« piše v zadnji številki o delavskih strokovnih organizacijah sledeče:

O strokovni organizaciji pravimo, da zastopa koristi delavstva, da si prizadeva izboljšati njegov položaj, da se bojuje za delavske pravice. Socialisti vseh struj imenujejo ta boj razredni boj. Konec temu boju naj bo vlada delavstva, tako zvana diktatura proletariata, diktatura dela. Strokovna organizacija jim je le sredstvo v dosego tega cilja. Ker je socializem materialističen, mu je Cerkev oziroma vsaka vera le poneumljevalka ljudi ter zaveznica posedujočih slojev. Za krščansko misleče delavstvo je tako mišljenje nesprenljivo: Proti socializmu se mora zato boriti, če ne zaradi ničesar drugega, že zaradi njegovega protiverskega stališča, zaradi njegovega brezboštva. Krščansko delavsko gibanje je zrastle v boju za svobodo verskega prepričanja in bo ostalo predstavnik tega boja. Krščanski delavec, ki hoče kompromis ter

sodelovanje s socializmom, ni na pravi poti in ne more biti krščanski strokovničar.

Minula leta in desetletja so pokazala, kako velike vrednosti je združevalna svoboda. Papež Leon XIII. je kot predstavnik Cerkve prvi slovesno potrdil to najpotrebnejšo delavsko pravico. Boj dela s kapitalom pa ne zahteva le sodelovanja mož, temveč tudi žena, ker so te še prav posebno zainteresirane za ugoden izid, ker bodo imele one največ koristi od preurejene družbe.

Delavke! Žene in dekleta! Vabljeni ste, da sodelujete v naših strokovnih organizacijah, to je v Strokovni zvezi poljedelskega delavstva ter Zvezi združenih delavcev. Nameščenke! Vaše mesto je v Društvu združenih zasebnih in trgovskih nameščencev. Vse te organizacije zastopajo opisane cilje. Privesti vas hočejo do boljših razmer, do razmer, v katerih boste mogle svoje vloge kot žene bolje vršiti kot pa jih morete danes.

Članski sestanek ZZD — podružnica v Grobljah. V nedeljo, dne 13. septembra ob 10. uri dopoldne se je vršil redni sestanek članov naše podružnice v Društvenem domu. Članstvo se je udeležilo skoro polnoštevilno. Poročal je tovariš Sešelj, tajnik Zvezne centrale in pokazal na pomen in važnost prave krščanske delavske strokovne organizacije. Za njim je govoril g. misijonar Godina. Nato so poročali posamezni člani o položaju, tako glede kolektivne pogodbe pri tv. Vrečar v Domžalah, o delavcih somišljenikih, ki še niso naši člani, ter o poskusih teroriziranja članov drugih organizacij. Ogorčeno so vsi člani protestirali proti neutemeljenemu in skrajno nedemokratičnemu postopanju Delavske zbornice glede registracije naše Zveze. Ugotovilo se je, da je radi takega postopanja Delavske zbornice ogorčeno vse naše ljudstvo in poziva oblast, naj poseže v te nezdrave diktatorske razmere. Članstvo je z veseljem vzelo na znanje poročilo o širjenju pravega krščanskega delavskega strokovnega pokreta. Delavstvo bo v kratkem povsod spoznalo, da je v tej organizaciji ne samo na pravih idejnih tleh, ampak da si bo na tej poti tudi najlažje in najučinkoviteje hitro pomagalo v gmotnem oziru. Organizacija je že v kratki dobi svojega obstoja dosegla za svoje članstvo uspehe, kakor se ne more nobena druga organizacija ponašati z njimi. Delavstvo se je razšlo z veselo zavestjo, da so vendar enkrat prišle v delavski pokret prave in jasne krščanske smeri.

ZZD — podružnica v Grobljah. V nedeljo, dne 11. okt. se vrši članski sestanek, na katerem se bo predvajal tudi socialni film »Metropolis« (v Društvenem domu v Grobljah). Ob tej priliki počastimo tudi spomin na našega socialnega prvoboritelja dr. Janeza Ev. Kreka (dne 8. oktobra je obletnica njegove smrti).

Nedelavske in smešne grožnje slišijo nekateri delavci in delavke v tovarni v Jaršah. Posebno vneti agitirajo za svojo organizacijo n. pr. s sledečimi budalostmi: tovarna sprejme samo tistega, ki se organizira v naši organizaciji — tovarna odpusti vsakega, ki ni organiziran pri nas — plačo po kolektivni pogodbi dobi samo tisti delavec (delavka), ki je organiziran v naši organizaciji. Take govornice in grožnje pa niso samo smešne, ampak kažejo silno nesocialnost in nedemokratičnost tistega, ki tako govori. Tak delavec pač nima nikakega pravega delavskega socialnega čuta in se naj kar zaveda, da stvari, za katero navidezno agitira, v resnici samo škoduje. — Čeprav se iz stvari same vidi, da so gornje izjave plod pokvarjenih možganov in srca, smo vendar obvestili o tem vodstvo tovarne. Potrdili so nam, da so take govornice nelepe izmišljotine. Tovarni je prav vseeno, kje je kdo organiziran in ali je sploh organiziran. Ona zahteva samo, da je delavec zmožen in vesten pri delu ter da ne dela v tovarni nikake zmešnjave. Ker je zgornje lažno govorjenje tako, da lahko povzroča med delavstvom neslogo in nemir, bo prav, če takim brezvestnim kalilcem

míru in delavske vzajemnosti stopimo na prste. O tem se pogovorimo na prihodnjem članskem sestanku. Za naše članstvo velja parola: v upravičenih mezdnih zadevah velja splošna delavska vzajemnost, v kulturnih in svetovnonazornih zadevah pa svoboda in plemenita tekma. Člani naše krščanske organizacije naj se na teh primerih učijo, kakšni mi ne smemo biti.

DOMŽALE. Pri nas so se nekateri iz nerazumljivih (ali pa iz razumljivih?) vzrokov silno trudili, da bi tukajšnje delavstvo vznemirili s strašnimi novicami o grozotah v Kranju. Komunistični agitatorji so se pri našem delavstvu temeljito vsteli. Mislili so, da delavstvo kar tako slepo verjame, kar si kdo izmisli. Ko so se zvečer vračali delavci z vlakom iz Ljubljane, se je razvil sledeči razgovor. Prvi: »Vsega je bilo dvanajst mrtvih, ranjenih pa nič koliko. Bilo je strašno. Bombe so pokale!« Drugi: »Ali si jih preštel, da veš, da jih je bilo ravno dvanajst? Kje pa so pokopani? Ali so jih kar v Savo pometali?! Kdaj pa je bil pogreb? Kako so se pa pisali; vsaj za nekaj imen bi moral vedeti, saj niso bili kakšni Culukafri, ampak nekje iz Kranjske okolice. Ko sem bil lani spomladi v Zagrebu in je Jevtičev režim nekje v Slavonskem Brodu dal streljati na kmete, smo drugi dan v Zagrebu vedeli vsa imena, čeprav jih oblast ni hotela oznaniti. Tu jih je pa 12 padlo in je že en teden tega pa noben človek ne ve povedati, ali je bil to Janez ali Miha ali Marjanca ali kdor že bodi. Prvi dan sem tudi jaz verjel, sedaj me je pa že skoro sram, da sem tudi od začetka nasedel. Laž ima kratke noge, je bolje, če si tiho!« Mož (okoli 40 let.) je potegnil pipo in jo prižgal, prvi je pa utihnil in v Trzinu vstal ter šel drugam sedet.

KOLIČEVO. (Odgovor na pismo našega dopisnika.) Iz Vašega dopisa je razvidno, da ste že v zadnjem poročilu pravilno poročali, zato ne kaže, da bi se radi nepomembnih dopisov drugod mi s to zadevo še bavili. Morda bodo znali razumeti, da je to tudi odgovor, ako nič ne odgovorimo.

Tednik krščanskih revolucionarjev je Rim obsodil in dal na indeks (seznam prepovedanih tiskovin). Š tem je z najvišjega mesta znova obsojeno sodelovanje katoličanov s komunisti (marksisti). Pri nas imamo pa še vedno »krščanske« socialiste.

»Mi mladi borci« je naslov novemu, jako živahnemu dijaškemu katoliškemu tedniku. Veseli nas, da se mladi katoliški izobraženski rod zlasti zanima za katoliško socialno udejstvovanje in širi o tem prave kristalno čiste pojme. V današnji številki prinašamo nekaj podatkov iz tega lista. Ob tej priliki list toplo priporočamo. Je tednik in stane na leto za nedijake 26 Din, za dijake pa samo 16.— Din.

Katoliško zavedno slovensko delavstvo se organizira v »Zvezi združenih delavcev«. S tem koristi delavskim interesom in tvori bistven del slovenske katoliške skupnosti.

Z našega razgledišča

V sredo, dne 23. septembra je bil imenovan vlč. g. Matej Rihar, dekan kamniške dekanije, za častnega kanonika ljubljanskega. Prevzvišeni gospod škof je to odlikovanje izvršil v znak priznanja mnogoletnega vzornega in uspešnega dušnopastirskega delovanja našega gospoda dekana. Tega visokega odlikovanja se veseli cela dekanija. Duhovščina dekanije je gospodu kanoniku na dan imenovanja izrazila iskrene čestitke. Enake čestitke naj sprejme preč. g. kanonik tudi od »Našega lista«!

KAMNIK

70 letnico in god našega župnika in dekana kamniške dekanije preč. g. Mateja Riharja smo na njegovo željo praznovali bolj tiho, vendar pristrčno. Na god sv. Mateja je imel slavljenec ob 6 sv. mašo. Na posebno vabilo v »Vestniku kamniške župnije« je prišlo v cerkev mnogo ljudi. Oltar je bil okrašen kot za velike praznike, cerkev kar najbolj razsvetljena, petje je pa bilo ljudsko, kar je naredilo službo božjo tako prijetno domačo. Bil je to prvi slučaj ljudskega petja med sv. mašo v naši župni cerkvi, vsaj v večjem obsegu. Tudi ministrantje so s svojim nastopom in večjim številom povzdignili lepoto službe božje. Na

koncu smo zapeli še zahvalno pesem in Povsod Boga, veseli in polni hvaležnosti, da je dal Bog našemu dobremu dušnemu pastirju dočakati toliko let, ki so polni dela in skrbi pa tudi bogatih trajnih sadov v vinogradu Gospodovem. — Prav na dan, ko je g. dekan dopolnil 70 let starosti, na sredo 23. septembra, ko se je zbrala ob slavljenju vsa dekanjska duhovščina, je dospelo po arhi diakonu za kamniško dekanijo preč. g. kanoniku Al. Stroju od škofijstva visoko odlikovanje: imenovanje g. dekana za častnega kanonika ljubljanskega kapitlja. Vsi farani smo se tega povišanja našega dušnega pastirja iz srca razveselili v prepričanju, da je to le zaslužen priznanje za njegovo neumorno delo. — Pevski zbor Društva »Kamnik« mu je tisti večer zapel v podoknico nekaj primernih pesmi.

»Cerkveni vestnik kamniške župnije«, ki naj bi obveščal od časa do časa o važnejših zadevah naše župnije in jo tako vsaj nekoliko družil, je izšel prav za 70 letnico g. dekana. Dobila ga je vsaka družina zastonj, ali za malo prostovoljno odškodnino. Vsebina je sledeča: Popravila pri župni cerkvi, Red na pokopališču, Govori in petje pri pogrebih, Našemu dušnemu pastirju za god in 70 letnico rojstva, Sv. maša za šolsko mladino ob nedeljah in praznikih, Seznan družin, Oznanila, O prireditvah s plesom ob cerkvenih slovesnostih, Amerika nas uči (po besedah našega prevzv. gosp. škofa).

Občni zbor Prosvetnega društva »Kamnik« se je vršil 1. oktobra ob 8 v Kamniškem domu. Poročila so pokazala, da je Društvo mnogo delalo, čeprav se je morda komu zdelo malo drugače. Posebno razveseljivo je bilo poročilo knjižničarjevo in voditeljice dekliskega krožka. Knjižnica, ki je ob razpustu Društva zelo trpela in bila skoro uničena, je bilo treba na novo urediti. Sedaj ima 775 dobrih (večinoma leposlovnih) knjig. Novih je bilo kupljenih 173, od začetka poslovanja — 11. januarja t. l. — je bilo izposojenih nad 1000 knjig. Knjižnica bo v prihodnji sezoni izpopolnjena z celo vrsto novih najboljših leposlovnih knjig in je prav, da dobi čim več obiskovalcev. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo od 9 do 11 dopoldne v Kamniškem domu spodaj. — Na občnem zboru je bil izvoljen tudi nov odbor, ki pa je sestavljen iz večine članov prejšnjega odbora s predsednikom dr. D. Žvokljem. Občni zbor je izrazil željo, da se osnuje dober društveni pevski zbor, da se čim prej izroči telovadnica bivšega društva »Orel« v uporabo fantovskemu in deklisnemu odseku Društva. Sklenilo se je tudi, da se poviša članarina od 3 na 6 dinarjev letno. Želja vseh je bila, da Društvo v prihodnjem letu pokaže še več smisla za požrtvovalno delo na polju slovenske prosvete.

Gledališka sezona se bo začela v našem društvenem življenju, ko bo 17. in 19. oktobra postavil dramatski odsek Društva »Kamnik« na oder Jožeta Kranjca politično

Alkazar

Dne 15. sept. tega leta je sprejel sv. oče Pij XI. 350 španskih beguncev, ki so bolj ali manj srečno ušli rdečim španskim preganjalcem. Na te begunce je imel sv. oče daljši nagovor, v katerem je obsodil satanski komunalizem in njegovega očeta liberalizem (kapitalizem). Blagoslovil je one, ki trpe preganjanje in nadaljeval: »Brez ozira na vsako politiko pa blagoslovljamo tudi tiste, ki so prevzeli težavno in nevarno nalogo, da branijo in vzpostavijo v Španiji pravice in čast katoliške vere in vobče pravic, ki jih ima človeška vest.« Med te branilce vsekakor moremo šteti junaške branilce v trdnjavi Alkazar v mestu Toledo, zapadno od Madrida.

Alkazar je srednjeveška trdnjava, zidana na navpični skali. Ob vznožju skalnatega hriba so obrobna trdnjavska poslopja s vhodnimi stolpi, od katerih vodijo deloma pod zemljo skrita pota v zgornjo trdnjavo. Ob času, ko se je vnela v Španiji revolucija, so se v tej trdnjavi utaborili gojenci toledske vojaške šole (kadeti) s častniki ter več sto orožniki. V Alkazar so zbežale tudi mnoge toledske družine, tako da je bilo v trdnjavi okoli 1800 ljudi.

Alkazarski junaki so se uspešno branili proti rdečim napadalcem, ki so takorekoč noč in dan oblegali trdnjavo. Iz ostale rešene Španije so po-

šiljali v Alkazar razne potrebsčine z letali, ki so navadno ponoči priplula nad trdnjavo in vrgla polna vreča na trdnjavsko dvorišče. Rdeče vladne vojake je postalo že sram, da ne morejo prisiliti alkazarskih kadetov k predaji. Zato je bilo sklenjeno, da zvrtajo v alkazarske skale luknje, jih napolnijo z dinamitom in poženejo celo trdnjavo v zrak. O tem strašnem poskusu piše dopisnik lista »United Press«, ki je bil zraven, sledeče:

Po več ko dvomesečnem obleganju, za časa katerega so gojenci vojaške šole v Toledu, ki so se utrdili v srednjeveški trdnjavi Alkazar, z brezprimerno hrabrostjo odbijali vse napade rdečih polkov, kateri so hoteli za vsako ceno to točko zavzeti, je prišel čas, ko bi morali svoje junaštvo zapečatiti s smrtjo. Rdeča milica, ki ni mogla na noben način zlomiti odpora branilcev, ki jih je bilo z ženami, otroci in starčki vred, kateri se niso marali vdati komunistom, 1800 duš, se je odločila, da ogromno trdnjavo po podzemskih hodnikih z minami požene v zrak.

Že par tednov prej so rdeči poskušali po posredovalcih pregovoriti kadete, da se predajo ter so najprej ženam in otrokom, potem pa kadetom samim dovolili prost odhod, ne da bi bili pozvani na odgovornost. Naj so rdeči mislili, kar se tiče kadetov, od-

kritosrčno ali ne, dejstvo je, da je junaštvo teh mladih fantov tudi nanje napravilo globok vtis. Na vsak način pa so hoteli rešiti žene, starčke in otroke. Toda odgovor obleganih je bil vedno isti: »Rajši umremo, ko da se predamo!« Dne 10. septembra so poslali h kadetom majorja Rojo, ki je bil svojčas učitelj v toledski kadetnici. Opravil ni ničesar, dasi je oblegance dolgo pregovarjal; njihov ponos jim ni dovolil drugega, ko da prosijo za duhovnika. Dne 13. septembra jim je madridska vlada poslala kanonika madridske stolne cerkve, don Enrique Vasquez Camarasasa. Rdeči gardist na straži je bil globoko začuden, ko je nenadoma zagledal pred seboj duhovnika s propustnico madridske vlade. Poveljnik oblegovalcev, polkovnik Barcelo, je z miličnikom, ki je nosil pred njim belo zastavo, ter z duhovnikom, ki je držal predse mogočno razpelo iz bronce ter burzo s svetim Rešnjim Telesom na prsih, v drugi roki pa mal kovčeg z raznimi svetimi predmeti, korakal proti mogočni trdnjavi, kjer so straže vsem zavezale oči in jih peljale v podzemskie katakombe Alkazarja, ki so vsekane 65 metrov globoko v skalo pod zemljo. Tam je duhovnika čakalo 1800 duš, kadetov, žena in otrok ter starčkov in nekaj drugih civilistov, ki so se odločili za obrambo

starino pravkar minulih naših slovenskih in državnih razmer »Detektiva Meglo«. — Krščanska delavska mladina pa uprizori znano in lepo socialno dramo: Boštjan iz predmestja.

Komunistične laži o izgonu delavstva iz kranjskih tovarov so se tudi med nami širile. Opazili smo, da čim dalje od Kranja si poizvedoval, več jih je bilo mrtvih in ranjenih: seveda, čim težje je vest kontrolirati, tem bolj se lahko laže. Čuditi se je, da so tudi resni ljudje takim govoricam tako lahko verjeli.

DOB. Elektrifikacija Doba in okoliških vasi je izvršena. Šlo je trdo, pa vendar je šlo. Gotovo bo zanimalo tudi druge, ki nimajo še napeljavne elektrike v svojih domovih, kako je šlo z elektrifikacijo pri nas.

Pred štirimi leti so Kranjske elektrarne v Ljubljani pripeljale daljnovod iz Velenja preko Črnuč do Vira, ki je dober kilometer od Doba oddaljen. Priklopili so nekatere posestnike na Viru začasno na transformator v Domžalah. Mi smo ostali brez elektrike, čeprav pelje daljnovod iz Velenja skozi našo občino na Črnuče. In vendar nič upanja, da bi bili iste deležni. Kranjske elektrarne so namreč zahtevale 200.000 Din prispevka k daljnovodu in transformatorju. Kje dobiti toliko svoto v tej krizi!

Na Veliki četrtek leta 1935. je bil v Domu sestanek, na katerega so bili vabljeni posestniki iz Doba in okoliških vasi, da se pogovore o napeljavi elektrike. Shoda se je

udeležilo sorazmerno malo posestnikov. Čemu tudi! Vsaj ni bilo nikakega upanja, da bi napor prinesel kak učinek. Kriza je vedno hujša. Strokovno poročilo je imel nadzornik Kranjskih elektrarn g. ing. Rueh iz Ljubljane. Po poročilu so navzoči izvolili izmed sebe pripravljalni odbor, ki naj premišljuje, ako bi bilo mogoče premagati te ovire! Odbor je imel trd oreh. Kje naj vzame 200.000 Din, ki so predpogoj, da se more sploh govoriti o napeljavi!

Po dolgem posvetovanju, po trudapolnih potih in prošnjah skliče odbor zopet sestanek v »Domu« in poroča, da se mu je posrečilo veliko vsoto razdrobiti in sicer tako, da bo najel posojilo v znesku 100.000 Din, 40.000 Din da banska uprava v Ljubljani podpre, 60.000 Din plačamo letos v treh obrokih po 20.000 Din. Navzoči so z veseljem pozdravili to poročilo in prosili odbor, da ostane še skupaj, da izvrši svoje delo do konca. Danes je elektrifikacija izvršena v glavnem; sicer pristopajo vedno novi interesi in se dajo priključiti, ko vidijo, da so sosedje zadovoljni z elektriko.

STRANJE. Dne 10. septembra zvečer se je oglasil naš srednji zvon in nam povedal, da je nekje v naši župniji požar. Pod svetim Primožem je bil ogenj in je vpepelil Starovasnikovo hišo. Njen lastnik in gospodar je že več let v Ameriki. Zato splotje samo ni bilo bogve kaj vredno: kakor so navadno stavbe naših »Amerikancev«. Pač pa sta prizadeti dve družini, ki sta

imeli notri vsaj za silo nekaj stanovanju podobnega; sedaj jim je pa ogenj še to pobral. — Po naših gorah sneži kar malo prezgodaj. Že v septembru! Upamo pa, da ta sneg ne bo za stalno obležal. Pastirje je pa vendarle vse, tudi najstanovitnejše primoral, da so zapustili pašo v planinah.

MEKINJE. Ljubka Slomškova proslava se je ob polni dvorani vršila v Društvenem domu 27. septembra po večernicah. Središče proslave je bilo v predavanju domačega bogoslovca g. M. Goloba. Dalje so otroci pred okusno ozaljšano podobo škofa Slomška deklamirali nekaj primernih stvari ter zapeli dve Slomškovi pesmi. Vmes so pa tamburaši poživljali prireditev s točnim izvajanjem več tamburaških komadov pod vodstvom g. Niko Lobode. Ob tej priliki je bil napravljen soglasen sklep, da Prosvetno društvo naprosi višjo prosvetno oblast, naj bi se poslej vsako leto na vseh naših šolah 24. september obhajal kot šolski praznik. — Novoizvoljeni odbor Prosvetnega društva si je izbral za predsednika tukajšnjega šolskega upravitelja g. J. Malešiča.

ŽELEZNIŠKE NESREČE

Kamničan pregazil voz in voznika. Ko je kamniški večerni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob pol 19, dne 1. oktobra zvečer vozil s Homca proti železniški postajici na Duplici, je na križišču železnice z banovinsko cesto, ki vodi z Duplice v Mengeš, povozil voz in voznika. Voznik je vozil iz Mengša

mesta pred rdečimi. Prizor je bil nepopisen, tako da je bil tudi polkovnik, ki so ga tudi spustili v podzemsko dvorano, kjer so mu odvezali obvezo z oči, do dna duše pretresen. Ko je skušal navzoče pregovarjati, naj vendar opustijo brezkoristni odpor, ker bodo inace zleteli v zrak, so ga takoj prekinili in mu veleli molčati, ker se hočejo kot kristjani spraviti z Bogom. Nato so vsi skupaj na glas odmolili Confiteor, se potem posamič izpovedali, nato poslušali sveto mašo — potrebne svete predmete in parimente so bili že prej prinesli iz trdnjavske cerkve — in prejeli sveto obhajilo. Duhovnik je nato še krstil dva otroka, ki sta se bila med obleganjem v Alkazarju rodila. K sklepu so molili litanije. Vsi obrazi so bili zbrani in resni, toda solze ni bilo v nobenem očesu razen v duhovnikovem, zakaj hoteli so umreti ponosni kot Španci in možje — tudi žene so se hotele pokazati kot junakinje in so se zdrževale.

Tri dni pozneje je prišel v Alkazar čilenski poslanec, ki je bil poslan od madridske vlade z zadnjim pozivom, da naj se predajo in slovesnim zagotovilom, da se jim ne bo ničesar zgodilo. Razgovor je bil topot zelo kratak. Kadeti so rezko odgovorili, da madridske vlade ne priznavajo, da jim more ukazovati samo vlada v

Burgosu in da so izbrali smrt. Torej vse zaman!

Oblegovalci so bili med tem z ogromnim trudom in najmodernejšimi sredstvi s pomočjo asturskih rudarjev izkopali dolg rov, v katerega so pustili poročevalca »United Pressa«. Globoko pod Alkazarjem sta bili položeni dve ogromni mini z največjo eksplozivnostjo. Mini so potem sprožili z električnim gumbom. Branilci so slišali, kako so pod njimi kopali rov. Ob 6.20 v petek zjutraj sta se mini razpočili. Del Alkazarja je zletel v zrak, v mestu Toledu samem pa se je podrlo več hiš v bližini Alkazarja in so popokale vse šipe. Nek tovorni avto je dvignil zračni pritisk tako visoko, da je priletel v drugo nadstropje nasproti ležeče hiše in napravil veliko luknjo v zid. Prebivalci sami so bili mesto spraznili, ker jih je rdeča milica k temu pozvala, preden so pritisnili na električni gumb. Nato so oblegovalci, tisoč mož, z bajonetom na puški in ročnimi granatami napravili čez ruševine naskok, prepričani, da je vse pobito in mrtvo. Toda čudo! Bili so sprejeti od strašnega ognja strojnice, za katerimi so stali kadeti, ki se jim ni ničesar zgodilo! Vsaj večini ne. Očividno mine niso mogle razdreti podzemskih prostorov.

Proti koncu meseca septembra so se bele čete že približale Toledu in ga po trdih bojih zavzele. Alkazarški junaki so bili rešeni. Dne 28. septembra so sredi porušenega Alkazarja obhajali slovesno zahvalno mašo, ki jo je bral edini duhovnik iz Toleda, ki je še živ, nadškof toleški. Vse druge duhovnike so rdeči postrelili. Slovesnost, ki so jo praznovali v kapeli Alkazarja, je bila presunljiva zahvalnica in zaeno črna maša za padle junake. Vsi so imeli solzne oči, ženske in matere so glasno ihtele. Zahvalne maše se je udeležil tudi osvoboditelj Toleda, general Varela.

Junaštvo brez primere

Radio iz La Coruna poroča o dveh primerih izrednega junaštva v bojih za Alkazar. — Neki stotnik Alba se je prostovoljno javil, da bo preplaval reko Tajo in se splazil k belim četam, da bodo poučeni o stanju rdeče milice. A stotnika so zajeli in ga ustrelili. — Polkovnika Moscarda so bili pozvali, naj se vda, sicer bodo ustrelili njegovega sina, ki so ga rdeči imeli v rokah. Polkovnik pa je odgovoril, da nima ničesar, kar bi više cenil, ko svojo čast. Svojemu sinu je sporočil in mu svetoval, naj si dobi duhovnika in se pripravi na smrt. Ker se polkovnik ni dal pregovoriti, so mu sina ustrelili.

in se je bližal križišču, ne meneč se za pisk in drdranje lokomotive. Nihče ni opazil, da bi imel voz luč, čeprav je po sedmih že trda tema. Ko je strojevodja na lokomotivi opazil voz, je bilo že prepozno, da bi mogel preprečiti nesrečo. Lokomotiva je z vso silo udarila v sredino voza in ga vlekla naprej po progi. Voz je popolnoma razbila, mož in konj pa sta obležala razbita in razmesarjena.

Kamničani so takoj spoznali ponesrečenega voznika. Bil je to v Kamniku na Grabnu rojeni Leopold Dornik, ki je bil uslužben pri trgovcu z apnom Pernetu v Stranjah. Ob 9 dopoldne je peljal skozi Kamnik apno, ki ga je vozil menda na Ježico. Zvečer se je vračal po mengeški cesti proti Kamniku. Dornik v usodnem času ni bil sam na vozu. K njemu sta menda že v Trzinu prisledli dve znani ženski iz Stahovice, ki sta imeli isto pot. V Mengšu so se vsi trije ustavili v neki gostilni, v mraku pa so se odpeljali naprej. Na vozu so sedeli tako, da so bili s hrbtom obrnjeni proti homški strani, odkoder je prihajal vlak. Ropotanje voza je udušilo oddaljeno drdranje vlaka, pisk lokomotive pa so vsi preslišali, zato tudi niso obračali nobene pozornosti na železniško progo, kateri so se počasi bližali. Vsa trojica je bila v najživahnejšem pogovoru in šele v zadnjem trenutku, ko so bili že tik proge, so opazili, da prihaja od strani vlak. Ženski sta preplašeni zavpili in skočili čprav v poslednji sekundi z voza, voznik pa je udaril po konju, da bi se umaknil na drugo stran, kakor je storil neki kolesar, ki je vozil nekaj metrov pred vozom. Ena izmed obeh žensk s Stahovice se je pri skoku z voza udarila na nogo. Ženski sta potem po splošni zmedbi, ki je nastala po postanku vlaka, odšli peš domov in pojasnili usodno srečanje s kamniškim vlakom, ki se je končalo tako tragično za voznika.

Glas o nesreči je šel takoj naokrog in pred postajo na Duplici je bilo na mah vse polno ljudi iz okolice in iz Kamnika. Mengeški orožniki pod vodstvom poveljnika g. šetine so izvršili ogled, ponesrečenčev truplo pa so nato odpeljali v mrtvašnico na Homec, kamor je šla tudi sodna komisija.

Železniško križišče, na katerem se je pripetila nesreča, samo na sebi ne nevarno, nerodno je samo v tem, da se cesta in železnica križata v poševni smeri. Pri tem je možno, da kolesa z ozkim platiščem zdrknejo med tračnice in voz obstane na mestu, dokler ga s težavo ne rešijo. Tako se je na tem križišču pred leti pripetila nesreča kamniškemu prevozniku, ki ni mogel rešiti voza iz jeklenih klešč in mu ga je lokomotiva razbila. V ostalem pa je križišče zelo pregledno. Če se voznik bliža iz Mengša proti Duplici, bo že videl vlak, ko vozi s homške postaje, prav tako pa tudi, ako vozi v nasprotni smeri. Z Duplice gre cesta še par 100 metrov vzporedno z železniško progo.

Mengeš. 6. oktobra ob 9 se je pripetila na kamniški progi nesreča, ki je zahtevala življenje mladega krepkega fanta. V Mengšu je v nedeljo popoldne gostoval nogo-

metni klub »Sora« iz Dravelj pri Ljubljani, ki je igral tekmo z rezervnim moštvom kluba »Mengeš«. Zvečer so se draveljski fantje odpravljali na postajo. Na postajo Jarše-Mengeš je privozil kamniški vlak ob 9.15. Drugi člani kluba so ob pravem času stopili na vlak, le 25 letni Albert Podobnik iz Dravelj je šel vlaku nekoliko nasproti. Lokomotiva ga je butnila, da je odletel.

Albert Podobnik je bil na licu mesta mrtev. Dobil je rano na sence, ki je bila smrtna, obenem si je razbil čeljust, lokomotiva pa mu je tudi posnela na nogi pol čevlja. Truplo drugače ni bilo razmesarjeno. Domačini so truplo prepeljali v mrtvašnico na Homec ter bo najbrž tam tudi pokopano. Pokojni Albert Podobnik je bil po poklicu usnjarski pomočnik.

Dve sv. Tereziji

V mesecu oktobru se spominja ves katoliški svet dveh svetih Terezij. Prvo nam je dal letos tako nesrečni španski narod in se je spominjamo dne 15. oktobra, druga pa je hči francoskega naroda in obhajamo njen god dne 3. oktobra. Obe sta veliki prijateljici misijonskega dela sv. katoliške Cerkve. Saj se to delo izvršuje pod vodstvom sv. Cerkve že od tistega dne, ko je Kristus, naš Kralj, izpregovoril svojo besedo: »Pojdite po vsem svetu.« Kaj pa so bili apostoli drugega kot misijonarji!

Španska sv. Terezija je že v mladostnih letih imela namen in srčno željo, ponesti Kristusovo ime med neverne Mavre in med njimi pretrpeti mučeniško smrt za sv. vero. Skrivaj je zapustila s svojim mlajšim bratom dom svojega očeta in se podala med Mavre, kamor bi bila gotovo tudi prišla, če bi je njen stric ne bil napotil nazaj na očetov dom. Ubogala je in se je vrnila nazaj, ljubezen do misijonov pa ji tudi pozneje ni ugasnila.

Kaj pa naj zapišem o drugi sv. Tereziji, ki je pod imenom »mala sv. Terezika Jezusova« znana daleč preko mej vsega katoiškega sveta? Ali ni vse svoje trpljenje in sploh vsa svoja dobra dela že za časa svojega življenja nakonila misijonom? Ali ni obetala, da bo svoj rožni blagoslov tudi iz nebes razsipala v pretežni meri za misijone? Ail nam ni sv. oče pokazal naravnost nanjo, ko jo je imenoval za zavetnico katoliških misijonov?

Naj bi svet prve kakor druge svete Terezije ne častil samo s tem, da pred njih podobami poklekne in lučke prižiga, ampak tudi s tem, da bi se od njih navzel misijonskega ognja in misijonske požrtvovalnosti...

LJUDSKA KNJIGA

o evharističnem kongresu v Ljubljani

V založbi Misijonske tiskarne v Grobljah, p. Domžale, je izšla poleg velike tudi manjša ljudska knjiga o evharističnem kongresu v Ljubljani in o obletnici kongresa v Stični (15. avg. 1936). Knjigo je spisal član pripravljalnega odbora za kongres Ivan Martelanc. Knjiga ima obliko Misijonskega koledarja ter obsega 132 strani na enakem papirju kakor Misijonski

koledar. V knjigi so poljudno opisane priprave in celoten potek kongresa v Stični. Besedilo ponazoruje 113 slik (tudi iz Stične). Začetne strani so tiskane v 2 barvah (plavo in rdeče). Tudi naslovna stran ovitka je v dveh barvah. — Knjiga je namenjena širokim plastem naroda in je zato cena jako nizka. Stane samo 15.— Din.

Statistika rojstev, porok in smrti v kamniški dekaniji leta 1935. Ob koncu leta navadno radovedni zasledujemo statistiko ljudskega gibanja po posameznih župnijah. Gotovo bo katerega zanimalo, kako je v tem oziru gledano na vso dekanijo: Za primer navajamo v oklepaju statistiko za l. 1933. V l. 1935. je bilo rojenih 627 (687), nezakonskih 36 (36), mrtvorojenih 15 (4), poročenih doma 169 (158), drugod 12 (10), umrlo jih je 381 (367), neprevidenih od teh 21 (27), radi jetike 38 (27), od kapi 27.

Zima prihaja!

Oskrbite se z novo obleko, ki jo izberete v veliki zalogi manufakture, v trgovini

Jos. Senica,
Domžale

podr. Moste,
Moravče, Sneberje

KRANILNICA IN POSOJILNICA

V KAMNIKU

registr. zadruga z neomejeno zavezo
(Sutnašt. 22 - v lastni hiši)

Nove vloge, prosto plačljive, obrestuje po 3%, vezane po dogovoru.

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh ulog.

OTROŠKI KOTIČEK

Piše striček Podgorski
p. Stahovica pri Kamniku.

BLAŽEK JE SANJAL

Blažek je sanjal. Kar lepe so bile njegove sanje. Sam ljubi Bog v nebesih ve, če se bodo tudi kedaj uresničile.

Blažek je odhajal v misijone. Slovo od matere je bilo sicer malo težko, no, pa v sanjah taká reč hitro mine. Kar naenkrat se je znašel na ladji. Vse polno je bilo na njej mladih misijonarjev, prav takih kakor je bil Blažek sam: vsi polni misijonskega ognja, vsi polni navdušenja. In vsi so peli tisto: »Barčica po morju plava, drevesa se priklanajo...« Odkod so bili vsi ti mladi mistjonarji, Blažek seveda ni vedel. Vsi pa so govorili prav tako, kakor Blažek.

Že so prijadrli v misijonske kraje. Blažek je zagledal tam na obrežju črne postave. Zamorci so bili. Črni, tako črni, kakor samo črno oglje in kakor sama živa noč. Blažek bi bil zajokal in bi se jih bil prestrašil, če bi ti ubogi zamorčki ne bili tako prijazno začeli klicati: »Bog vas živi, naši novi misijonarji! Bog z vami! Boga nam prinašate!«

Ali kaj pa je tamle? Pošastna kača se dviga in sika ravno proti Blažku. Že ga je mislila pičiti, — na! — pa je prihitel še v pravem času majhen zamorček z dolgim nožem in je kači pri priči odsekal glavo. Komaj je bila ta nevarnost pri kraju, glej že spet nekaj novega: Divji čarovnik se dviga izza grma in stega svoje roke naravnost proti njemu.

»Jaz ti bom dal, kaj se pravi, begati naše ljudi in jih voditi h Kristusu! Kdo ti je dal to pravico! Ti boš meni odjedal oblast in zaslužek!«

Tako je grozil pošastni čarovnik in stegal je roke proti Blažku. Zraven čarodeja pa je stal strahovit kotel, okrog kotla pa je gorel ogenj z višnjevkastim plamenom. Iz kotla pa so gledale velikanske trizobate vile.

»Tukajle se boš kuhal, cvrl in pekel za svojo predrznost,« je grozil divjak s svojim strah in grozo vzbujajočim glasom. Blažku je postajalo vroče. Začel je vpiti in klicati na pomoč. Bil in mahal je krog sebe, dokler se ni prebudil.

Kaj pravite, kaj bi bilo, če bi se Blažkove sanje kdaj uresničile? Ali bo pripravljen delati in umirati za Kristusa? Bog mu daj!

KAJ PA KRISTUS — KRALJ

Striček bi želel, da bi tudi njegovi nečaki vedno bolj in bolj ljubili Kristusa Jezusa, našega Kralja. Z nemajhnim strahom

mora namreč vaš striček dan za dnevom

poslušati, kako se nekateri njegovi nečaki udajajo ostudni kletvi in še drugim grdim razvadam življenja. Preveč, da živite tjavendan in se resnosti in odgovornosti življenja kar nič ne zavedate. Ne pozabite njegovega kraljevega vabila za vas vse: »Pustite otročiče in ne branite jim k meni priti, zakaj takih je nebeško kraljestvo.«

Živel Kristus Kralj! In v njem bodi začetek in konec vašega mišljenja in življenja!

SLADKOSNEDA METKA

Letos ajda je cvetela,
pa je nanjo šla čebela,
dosti je strdi nabrala,
z njo se Metka bo sladkala.

Ker je pridno brala muha,
ajda nam bo dala kruha.
Metka pa bo h kruhu sedla
in ga — mislite — bo jedla...

Z Minko se je že zmenila:
»Belega mi boš nosila.«
Saj ta Metka sladkosneda
črnega ne je, seveda.

NA DELO MISIJONSKO!

V cerkvi in v šoli slišite nekajkrat govoriti o misijonih. Misijonsko delo je potrebno. Potrebno je doma, med verniki, zakaj nikdo ni tako utrjen v verskih resnicah, da bi mogel opravičeno reči o sebi: »Nobenega pouka več ne potrebujem!« Prav vsi smo potrebni verskega pouka. »Oznaujte evangelij vsem narodom,« je naročal Jezus Kristus. Torej ne samo tistim, ki Kristusa še ne poznajo, ampak tudi tistim, ki Kristusa že dobro poznajo, ali morda mislijo, da ga poznajo, v resnici so pa daleč od njega.

Že doma je misijonsko delo zelo važno. Kdor Kristusa in njegovo sv. Cerkev zaničuje, zaničuje njegovega Očeta, ki je v nebesih in ki je poslal Kristusa na zemljo, tudi na delo misijonsko.

Potrebno pa je, da se zavzamemo tudi za misijonsko delo med pogani. Kdor je sam ves Kristusov, bo želel, da tudi drugi spoznajo Kristusa in njegovo besedo. Misijonsko delo ne sme poznati ne nevoščljivosti in ne sebičnosti. Vsak, kdor se loti misijonskega dela, mora dobesedno govoriti za sv. Pavlom: »Vsem sem postal vse, da bi vse za Kristusa pridobil.«

Vse to je naše imenitno misijonsko delo.

Striček se danes radovedno vprašuje: kdo ve, ali bo kdo izmed njegovih nečakov postal misijonar? Res je, da je misijonski poklic težaven. To priznavajo tudi misijonarji sami. »Misijonarjevo življenje je nepretrgana veriga trpljenja in žrtev. Mlad misijonar, ki se pripravlja na misijone, naj bo na to kar pripravljen. Če ne bo pripravljen, bo razočaran in ne bo našel miru. Toda vsi, ki se pripravljate na misijonsko delo, naj vas ne plašijo težave! Tako je pred leti pisal slovenski misijonar p. Engelhard Avbelj.

Striček pa upa, da se njegovi nečaki vsaj doma za misijone med pogani zanimajo. Gotovo radi berete misijonske spise in poročila naših misijonarjev v misijonskem koledarju. Ali poznate povsod sv. Detinstvo, ki je namenjeno zlasti mladini, da se seznanj z misijonskim delom? Upam, da vsi moji nečaki za naše misijonarje pridno molijo in z molitvijo njih delovanje podpirajo. Prav tako je striček prepričan, da vi vsi več ko p) imenu poznate vsaj glavne naše zastopnike-rojake med misijonarji: Baraga, Knob-leharja, Čebulja in še katerega drugega. In da jim privoščite, da bi se ta imena kdaj brala med svetniki...

STRICKOVA POŠTA vsem, zlasti še ugankarjem, se to pot takole glasi: Malo vas je. Stričku se dozdeva, da vam je štre-no zmedel škrat, ki je mesto septembra dal zapisati mesec oktober. Uganka sama menda ni bila tako težka. Podobno uganko imate sedaj postavljeno za oktober. Kar spravite se nanjo! Mora iti! Striček pogreša zlasti še tistih reševalcev, ki so ga svojčas priganjali za nagrade, sedaj pa, ko je g. Žreb prevzel vlogo radodarnosti in naklonjenosti, jih kar nič več ni blizu.

UGANKE

Kočar, glava, petek, slava, volna, Praga, lovec, korec, povoj, Breda, kupec, gruda, deček, priča, jesen, banka, pleča.

V vseh teh-le besedah zamenjajte srednjo črko z novo, tako da dobite drugo besedo. Nove črke vam bodo povedale ime nedelje, ki se v mesecu oktobru obhaja. Posrečene rešitve pošljite zanesljivo do dne 25. okt. na naslov vašega strička.

REŠITEV

uganke v 9. številki »Našega lista«

Miza, aga, rosa, igla, juha, Istra, nos, obed, rman, oko, jeza, sloga, toča, vstop, osla.

Začetne črke povedo ime praznika:

MARIJINO ROJSTVO

Uganko so pravilno rešili: Langerholc Slavka, Stranje; Svovljšak Marijan in Matko v Dobu.

Gospod Žreb, ki je doslej gledal le na južno stran naše dekanije, je to pot pogledal na sever in določil za nagrado Langerholc Slavko iz Stranj. Striček bi tudi v moravško dekanijo rad naklonil kako nagrado, pa ne more dati g. Žrebu tega naročila, ker od tam kar nobenih rešilcev več ni...

Ne streljati!...

Bilo je 29. majnika 1918 na francoski fronti. Nemci so prebili francosko fronto ob Chemin des Dames. Tam zadaj pa nikjer nobenega sovražnika. Povsod lepo ohranjene vasi, na polju valovi zlato rumeno žito, travniki zeleni... Nemške čete pa korakajo naprej proti Epernay. Proti poldnevu počitek ob robu gozda. Naenkrat na nasprotni višini tovorni avto za avtom poln francoske infanterije. Nemcev ne vidijo. Tu povelje: »Kritje! Gozdni obronek zasesti! Težke in lahke strojnice pripraviti! Lahke baterije sem! Puške vizirati na 400 m! Patrone za rezervo! Dobro merit!« — Tako so čakali Nemci na Francoze ki niso nič videli, nič slišali. Kolona francoskih avtov je tisoč metrov pred nami. Vojaki so prišli naravnost iz pariških vojašnic, kamor so komaj pred 4 ali 6 tedni odrinili od doma. O vojski, o sovražniku niso imeli nobenega pojma. Zaslišijo se francoska povelja. Začnejo rojiti brez kritja. V treh, štirih valih se začnejo nam bližati drug za drugim med cvetočimi travniki nekateri plaho, drugi predrzno, drugi smejoč se s cigareto v ustih...

Na 400 m so se približali. »Ogenj!« in tisoč in tisoč krogelj se usuje na iznenadene! Strahovit prizor! Sto in sto jih vrže roke v zrak in sesedli so se. Sto in sto se jih je valjalo v lastni krvi med cveticami zelenega travnika, le majhen del je bil ujet. Skoro vsi ti, ki so padli, so imeli poročni prstan, bili so domobranci, moške med 30 do 40 let v polni moči svojega življenja. Tu pa tam vzklik: »O moja žena, moji otroci!« Zvečer so počivali v skupnem grobu...

Tako je bilo tukaj in tamkaj vsak dan, pravim vsak dan nad štiri leta, — leto pa ima 365 dni — 7000 do 8000 mož in mladeničev v najlepših letih postreljenih, pobitih, zaklanih, zastrupljenih, potopljenih; o ranjenih, bolnikih, invalidih ne govorim, govorim samo o mrtvih...

Ko se je ponesrečil pred dvema letoma angleški zrakoplov, jih je izgubilo življenje okoli 40 ljudi, ko je v Alsdorfu v Nemčiji zasulo premogovnik, je okoli 300 rudarjev ponesrečilo, ko se je pred 20 leti potopil parnik Titanic, je našl ov valovih smrt okoli 1500 ljudi. Tu v svetovni vojni pa vsak dan nad štiri leti 7000 do 8000 ljudi. In čemu? Kaj imamo od svetovne vojne? Splošno obubožanje, povsod le sovraštvo, povsod propad kulture in morale! In vendar vidimo vključ razorožitvenim konferencam zopet povsod tiho in tajno oboroževanje.

Kako prav je zadel nemški pisatelj, ki piše: »Dokler se ne bo na palači Zveze narodov in razorožitev konference blestel napis: »Slava Bogu na na višavi«, toliko časa na zemlji ne bo »miru ljudem«.

V pariškem predmestju St. Marceau se je leta 1931. predvajal film, prirejen po Remarque-ovi knjigi »Nič novega na zapadu«. Film je kazal ravno prizor, ko nameri francoski vojak puško na nemškega vojaka. Ta se je bil iz svojega kritja dvignil, da opazuje ples in igro dveh pisanih metuljev. Tedaj je naenkrat zaklical iz dvorane ženski glas obupno: »Ne streljati!« Bila je francoska mati, ki je na fronti izgubila svojega sina. Igra na platnu se ji je zdela resnica. Dvignila je roke, da bi branila francoskemu vojaku streljati na nemškega vojaka. Zavpila je, ker je sama čutila, kaj trpi mati, ako izgubi sina, otroka.

Ne streljati!

Vojni film: »Na zapadni fronti 18« konča s temle prizorom: Razstreljena cerkev je postala zasilna bolnica. Tu leže umirajoči, težko, lahko ranjeni, Nemci, Angleži, Francozi. Usmiljena sestra potegne ravno odejo čez nekega Nemca, v znak, da je mrtev. Poleg njega leži težko ranjeni Francoz. S tresočo roko poišče roko mrtvega Nemca ter parkrat zašepeče: Pas enemi! Nisva si več sovražnika!

Ne streljati! Nisva si več sovražnika! Kdaj pride ta čas?...

Švica odklanja sovjete. Govor švicarskega predsednika dr. Motte ob priliki debate, ali naj švica obnovi diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo, je vzbudil po vsem svetu velikansko pozornost, tako je bil jasen in prodoren v zahtevi, da evropske kulturne države nimajo ničesar iskati pri sovjetski Rusiji vsled bitno razrušilnega značaja sovjetske vlade in ideologije, ki jo predstavlja. Sovjetska Rusija danes ne zasluži imena države niti kot zemljepisni pojem in vsled tega ne more zahtevati zase pravice, da se prišteje k družini kulturnih narodov. Dosedanje izkušnje so dokazale, da so, recimo, varnostni pakti s sovjetsko Rusijo zaveznike boljševikov uklenili v verige, sovjetom pa so pustili v obliki delovanja kominterne neomejeno pravico, da nadaljuje svoje razdiralno delo tudi proti svojim političnim zaveznikom. Sovjetska vlada torej ne more biti noben pošten partner v kakšni mednarodni pogodbi, ker pri njej kominterna zanika vse, kar je vlada obljubila. Dokler ta razdvojenost v delovanju sovjetske Rusije izven njenih državnih meja ne preneha, se Rusija ne more smatrati kot normalna država, ampak samo kot izhodišče zastrupljenja, ki ogroža pridobitve dveh tisoč let kulture na evropskem zapadu.

»Rajši imamo nepismene ljudi, ko katoliške šole!« Tako poroča »Osserv. Rom.« iz Španije, kjer je socialistična vlada izdala hude nasilne zapovedi zoper katoliške šole. V kraju Santa Cruz de Mudela so zaprli vse katoliške šole, čeprav je ugovarjalo 800 družinskih očetov. V Guadalajazi so prepovedali šolo redovnic, kjer so sestre brezplačno poučevale revne otroke. Dalje so morale uršulinke v Sigüenci zapreti svojo šolo. Podobne stvari poročajo iz drugih španskih pokrajin. V Sallentu so otroci brez šol, čeprav so starši vložili ugovor pri vladi. V Orenseju so zaprli štiri semenišča. Mesto Toledo naj bi namesto katoliških šol dobilo 14 državnih, vendar se je občina izjavila, da nima denarja zanje. V madridskih šolah ni za več tisoč otrok nobenega prostora. V Antequeri bi morala vlada ustanoviti 20 šol, ker je zaprla katoliške šole, a tudi tu ni denarja zanje. V Salamanci pa je še huje: ondi bi morali dati otrokom 40 novih šol, — cesar pa država ne zmore. Tako bo imela nova, protiverska Španija rajši nepismene ljudi, kakor pa da bi dovolila katoliškim šolam, da bi skrbele za pouk! (To poročilo je še iz letošnje pomladi, ko je španska marksistična vlada ljudske fronte bila na višku svojega delovanja. Ni čudno, da se je narod uprl.)

Opeko, zidno
in strešno, po
dnevni cenah
ali v zameno za
drva, dobite na
OPEKARNI
Pavlin in Šraj
RADOMLJE

Ako potrebujete

DOBRE PEČI

in štedilnike

oglasite se

pri **Franc Kosmaču**

(cesta na Moste)

v **VELIKEM MENGŠU**

Dobite najboljše in najcenejše
peči, izdelane od strokovnjakov,
zato brez konkurence v delu
in ceni. — Proti jamstvu tudi
na odplačila.